

Novice iz španske državljanske vojne

Zadnjič smo poročali o doslej najvažnejšem dogodku v dolgotrajni španski državljanski vojni, o padcu največjega španskega pristaniškega mesta Barcelone, ki je postala prestolnica nacionalne Španije.

Francove armade čistijo Katalonijo

Rdeči so prepustili Barcelono Francovim armadam brez v španski vojni običajnih pouličnih bojov. Zmagovalci so koj po zasedbi Barcelone nadaljevali s čiščenjem Katalonije, iz katere bežijo preostanki poraženih rdečih proti Franciji in tira jo pred seboj civilno prebivalstvo. General Franco je izjavil, da se ne bo zgodilo nobenemu Kataloncu kaj žalega, če se mirno preda. Kljub tej izjavi pa divja rdeča sodrga proti francoski meji in sili v francoska begunska taborišča civiliste. Pri umiku iz Katalonije se rdeči le tu in tam postavljajo nacionalistom po robu, da krijejo pobeg.

Francove armade so z bliskavico na pragonu bežečih, da bi zajele čim več rdečih vojakov, kateri skušajo pribežati v Francijo in od tam bodo zopet silili nazaj v Španijo k obrambi Madrida, Valencije in drugih postojank, katere še držijo komunisti, dasi so bili odločilno poraženi v Kataloniji.

Ko bo Katalonija očiščena rdeče nadloge in bodo nacionalne čete zasedle mejo napram Franciji, se bodo vrgle vse Francove vojne sile, da zagospodarijo nad Madridom in zmagovito zaključijo nad dveletno državljansko klanje in uničevanje.

Francija je že v stiku z generalom Francom

Največji zagovornik in vsestranski podpornik rdeče Španije je bila Francija, ki ni marala pod pritiskom levičarjev ničesar slišati o priznanju generala Franca kot vojujoče stranke. Šele zasedba Barcelone in popoln polom rdečih v Kataloniji je pripravil francosko vlado do tega, da išče stike z generalom Francom.

Spredej poročamo, da silijo iz Katalonije proti francoski meji se umikajoči rdeči na umik civilno prebivalstvo. Na tisoče in tisoče žensk, otrok ter starcev bi naj sprejela Francija v svoja begunska taborišča povsem po nepotrebnem, ker bi civilisti lahko ostali doma. Naval beguncev dela francoski vladi skrbi. Notranji francoski minister Sarraut je bil poslan na mejo, da prouči položaj radi prevelikega navala beguncev na licu mesta. Minister je v svojem glasilu pustil objaviti svoja opazovanja, katera so najslabše spričevalo za premagane rdeče voditelje. Rdeči generali, polkovniki in civilni voditelji prihajajo na francosko mejo v najbolj razkošnih avtomobilih, ki so natrpani s prtljago, uboga in k pobegu prisiljena deca z materami pa umira ob cestah vsled mraza in pomanjkanja. Rdeči kolovodje so po trditvi omenjenega lista francoskega notranjega ministra navadni tolovaji brez srca. Opisane razmere so odprle francoski vladi toliko oči, da je že poslala bivšega prosvetnega ministra in notorja Leona Berarda v Burgos, da topi v stik z vlado generala Franca. Dalje se je obrnila francoska vlada na

Pažnja Vas varuje razočaranja

Zelo že pri nakupu Aspirin tablet pazite na »Bayer«-jev križ, kajti brez tega znaka ni Aspirin.

ASPIRIN
TABLETE

Oglaš. reg. pod št. brojem 32608 od št. XI. 1938.

80 letnega nadškofa in kardinala Baudrillata, da prevzame nekako izredno veleposlaništvo Francije pri generalu Francu.

Kako pišejo ...

»Večernik« v Mariboru tudi v novem lastništvu kaj rad odpira svoje predale člankom, ki naj služijo proslavi svobodomiselnosti in z njo združenemu napadu na klerikalizem (v resnici: krščanstvo), cerkvenost itd., ki pa vsled vsebinske nestvarnosti in nedostatnosti svojega namena ne dosegajo. Tak članek je nedavno v »Večerniku« objavil g. dr. Igor Rošina, advokat v Mariboru. Zavihtel se je na konja ter se hrabro zagnal proti klerikalizmu, cerkvenosti in cerkveni dogmatiki. Naposled pa se je skazalo, da živinče, ki ga je zajahal, ni mlad, svež konjič, marveč staro

kljuse, ki je že večkrat bilo rabljeno za take posle. Če se s tem člankom pečamo v nekaterih stavkih, je razlog v tem, ker je g. dr. Igor Rošina eden izmed idejnih voditeljev liberalne kmetijske mladine. Vitez svobodomiselnosti hrabro maha v svojem članku zoper »tercijalke, ki so vendar notorno žleht babe in kojih polovica nebeškega kraljestva videla ne bo«. Ali ni to mahanje zoper tercijalke podobno počenjanju slovitega španskega viteza v njegovi borbi zoper veterne mline? Gospod člankopisec nekam prezirljivo sodi o ljudski veri kot veri preprostega človeka, »reveža z ljud-

Največja zvezda na nebu

Zvezdoslovec Struwe Oton je s svojimi raziskovanji izmeril in ugotovil, da je spremeljevalec zvezde »Epsilon Aurigae« največja doslej znana zvezda na nebu. Doslej je na raziskanem nebu za največjo zvezdo veljala zvezda »Antares« v ozvezdju Skorpiona, rdeča zvezda prve velikosti. Nova velikanca na nebu je za presto oklo seveda nevidna, ker sveti samo z infrardečimi žarki. Odkriti jo je bilo mogoče samo na ta način, da v gotovih razdobjih zakriva luč svojega meseca, ki ga obkroža. Odlikuje se pa ta zvezda po svojem neizmerno velikanskem premeru. V merah planetnega sistema, po katerem je sonce v središču, bi ta zvezda s svojim obsegom se-

V mrežah greha

5

Zganje ga je žgalo po grlu, ker ni bil pivce. Sedaj mu je vendar dobro storilo, ker ga je pogrelo in mu vlilo veselo razpoloženje.

»Dajte še en kozarček!« je naročil.

Potem je še izpil čašo piva.

Z zanimanjem je opazoval ljudi, ki so bili v točilnici. Debelega natakara, ki je imel velike brke in drobne svinjske oči. Lastnika Kazimira, ki ga je prejšnji dan videl v klubu. Sedaj je bil drugače oblečen. Na sebi je imel siv spomladanski suknjič in svetel klobuk. Tako je hodil po točilnici gor in dol ko človek, ki se zaveda, da nekaj pomeni. Štefan ga je opazoval.

Čim več je pil, tem manj se mu je dopadel Kazimir. Kako je mogoče, da ima tak ošaben, praznoglav norec točilnico, pošteni ljudje se pa morajo v tovarnah ubijati? Zelel je, da bi mu Kazimir rekel kaj žaljivega, da bi se potem lahko zagnal vanj. Toda Kazimir ga niti ni pogledal. Nekaj časa je hodil med pivci in se razgovarjal s tem in onim, potem pa je odšel.

Štefan je še nekaj časa sedel. Na Nino je mislil. Jezilo ga je, da se je tako neumno z njo sprl.

Okrog polnoči je zapustil točilnico. Z negotovimi koraki je taval proti domu.

4.

V Nini je vrelo radi Štefanovega grdega postopanja. Najbolj jo je to mučilo, da se fant ni vrnil prosit odpuščanja. Nezaslišano! Saj je prava zver! Nima srca, to je gotovo.

Nekaj časa je čakala. Ko je videla, da se Štefan ne bo vrnil, ga je glasno začela zmerjati. Hitela je domov. Njena zagrenjenost je vse bolj naraščala. Ko je prišla domov, je že jokala.

Mati je v kuhinji pomivala posodo. Nina se je hotela izogniti izpraševanju, zato se je vsedla h klavirju in je začela igrati. Štefana je hotela pregnati iz srca. Najprej je igrala neki psalm. Tega ni storila iz pobožnosti, marveč radi tega, ker je imel psalm mogočno melodijo. In ona je hotela nekaj mogočnega, viharnega. Klavir že dolgo ni bil uglašen in ni imel niti enega čistega glasu, a to ni motilo Nine, ki ni imela razvajenih ušes. Sedanjemu duševnemu razpoloženju pa je itak bolj odgovarjalo nesoglasje. Ko je igrala, se ji je zdelo, da brca in tolče Štefanovo, na tleh ležeče truplo. Polagoma se je vendar pomirila. Štefan je izginil izpred njenih oči. Njeno domišljijo so napolnili spomini iz otroških let.

Nina je neutrudljivo igrala. Psalmu je sledila neka narodna melodija. Potem je igrala odlomke iz neke mazurke, nazadnje pa je začela igrati svojo najljubšo pesem »Srca in cvetlice«. Njena jeza se je že razkadila in je tiho, z občutkom igrala. Prikazala se ji je Stanislavova slika. Kak lepe lase

skošolsko izobrazbo, skozi stoletja odvajanja samostojno misliti, z dolgo privzgojevanim čutom manjvrednosti. Ali g. pisec tako tudi govori pred kmetijsko mladino, ki je vendar tudi izšla iz krogov »z dolgo privzgojevanim čutom manjvrednosti«? Vitez svobodomiselstva izpoveduje svoje pojmovanje vere in krščanstva takole: »Ustanovitelj krščanskega nauka sam se je obračal neposredno na posameznega človeka, na njegovo individualno dušo in postavil njegovo osebnostno vest neposredno Bogu nasproti.« To bi torej bilo neko krščanstvo brez cerkve in duhovnikov. S

to svojo trditvijo se je vitez svobodomiselstva razkrinkal kot nekakega pismarja nekakega posebnega krščanstva. Kristusovo krščanstvo pa to ni. Mi bi g. pismarja opozorili samo na eno mesto sv. pisma. To so besede Jezusa Kristusa, včlovečenega Sina božjega, apostolom in njihovim naslednikom škofom in duhovnikom: »Katerim grehe odpustite, so jim odpuščeni; katerim jih zadržite, so jim zadržani« (Jan 20, 23). Ni torej pravega krščanstva brez cerkve in duhovnikov, pa bilo to nekaterim prav ali ne bilo!

Po krščanskem svetu

Komunizem v praksi. Predsednik republikanske vlade v Španiji Negrin je visoko v časih ne samo v marksističnih, marveč tudi v frimasonskih in vobče vseh lažsvoobodimelnih krogih. Ob zlomu republikanske fronte v Kataloniji so ga marksistični in liberalni »ti« proslavljali kot junaka, ki je tak zlom lansko leto preprečil. Ko se je namreč začela že lansko leto rdeča fronta lomiti ter so vojaki jeli bežati na vse strani, se je rdeči predsednik z revolverjem v roki postavil pred bežeče ter jih pognal nazaj v njihove položaje. Vojaki so se morali dalje bojevati, trpeti in prelivati svojo kri, predsednik Negrin pa je pridno nabiral premoženje. Ko je pred padcem Barcelone rdeči predsednik zbežal iz mesta, je v naglici pozabil na svojo tajno blagajno. Ko so jo potem nacionalistični zmagovalci pregledali, so našli v njej samega nakita v vrednosti 50 milijonov pezov. S to vsoto bi si rdeči predsednik lepo »nakitil« svojo denarnico. V predsednikovem stanovanju so tudi našli ogromen kovčeg, v katerem je bilo za več milijonov tujega denarja in mnogo biserov. Med dragocenimi predmeti je bila najdena tudi dragocena zlata ovratnica iz Marijine cerkve v Toledu, nekaj zlatih kelihov, zlate zapeljivke in ovratne verižice, ki so visele

kot darila vernikov po raznih znamenitih Marijinih svetiščih. Med dragocenostmi, ki so jih našli v Negrinovem kovčegu, sta tudi dve zlati Marijini kroni, najbrž tudi iz Marijine cerkve v Toledu. To dokazuje, da je rdeči voditelj Negrin zelo praktičen komunist, ki si je znal nagrabiti ogromno premoženje, delavce in druge preproste ljudi pa je pahnul v nedopovedno bedo, pomanjkanje in trpljenje.

V Lurdu ozdravela protestantka. Lurški list »Journal de la Grotte« je priobčil izjavo tamošnjega zdravniškega urada, da je 20 letna protestantka Germana Bristen 6. septembra 1937 v Lurdu čudežno ozdravela. Doma je iz Cateaua v severni Franciji. V mesecu marcu 1935 je v delavnici padla iz večje višine ter si hudo ranila levo koleno. Več mesecev je imela koleno v gipsu. Rana ni hotela zaceliti. V januarju 1937 je dobila vnetje rebrne mreže in nato tuberkulozo v kolenu. Kmalu so se tudi pojavili znaki sušice v ledvicah in na mehuru. Za operacijo je bila preslaba. Njen oče, ki je poslušal neko predavanje o Lurdu, je dobil, čeprav protestant, zaupanje v Marijo ter je pregovoril hčer, da potoma v Lurd. Dne 4. septembra 1937 je odpotovala v Lurd ter morala vso pot ležati. V spremnem pismu njenega zdravni-

ka je bil stavek: »Bolezen je neozdravljiva, bolnica bo kmalu umrla.« Ko se je vršila 6. septembra procesija z Najsvetejšim, je Germana začutila ob blagoslovu nenadno olajšanje. Drugi dan je že mogla vstati in hoditi. Ko so jo nato v zdravniškem uradu pregledali, so ugotovili zdravniki samo znake bolezni. Koleno je zacelilo, tudi iz mehurja in ledvic je bolezen izginila. Od 6. septembra naprej Germana Bristen ni imela nobenih bolečin, ne vročine, ne kakšnih znakov bolezni. Dne 3. septembra 1938 so jo zdravniki v Lurdu spet pregledali ter izjavili, da je popolnoma zdrava. To čudežno ozdravljenje je dalo gospodični Bristen povod, da je prestopila v katoliško vero; njenemu zgledu je sledila vsa družina.

Hinduist — Marijin častilec. Hinduizem je stara indijska poganska vera, njeni pristaši pa so hinduisti. Tak hinduist je tudi Khan Bahadur, ki o njem poroča v »Glasniku Srca Jezusovega« (2. štev. 1939) znani slovenski misijonar v Indiji, jezuitski pater Stanko Poderžaj naslednjo zanimivost: Khan Bahadur je bil kapetan v kraljevi vojski v samostojni državi Džaspur. Čeprav je hinduist, je vendar otroško vdan častilec lurške Matere božje na misijonski postaji v Gholengu. Khan Bahadur je nekoga dne šel na lov. Gonjači mu pripodijo nevaren lovski predmet — orjaškega tigra. Zverina švigne mimo njega ter se zakadi proti neoboroženemu gonjaču. Da bi tigra odvrnil od gonjača, ga razdraži. Zverina skoči proti njemu. Še preden more ustreliti, ga zverina podere na tla. Eno šapo mu postavi na prsi, drugo na obraz, potem pa se neodločno ozira sem in tja. Zmedlo jo je silno vpitje, ki so ga zagnali gonjači. To priliko porabi Khan Bahadur ter stegne roko, da bi pograbil puško. Močno zgrabi in stisne, toda ne puško, marveč tigrovo nogo. Zdaj se zgodi nekaj, česar napadenec ni pričakoval. Tiger se še bolj splaši, odskoči ter v mogočnih skokih drvi mimo gonjačev v goščavo. Khan Bahadur je rešen preteče mu smrti. Čez nekaj časa pri-

ima! Potem je videla neumnega Antona, ki ga je bila v bolnici spoznala. Nato se je spomnila umrlega očeta. Nazadnje so njene misli pohitele h Kazimiru, ki ji je kupil klavir in je bil vzrok njenega in materinega prihoda v Pikerton.

Ninin oče je umrl zaradi opeklin, ki jih je bil dobil v tovarni. Ker je nesrečo po izpovedi očividcev sam povzročil, mati ni dobila pokojnine in je ostala brez pomoči. Lotila se je pranja, njo je pa dala v samostansko šolo. Tam je bila dve leti. Ko je sestra Marjeta videla, kako rada posluša klavirsko glasbo, ji je od prednice izposlovala dovoljenje za brezplačno učenje. S pridnostjo je toliko dosegla, da je dobila osnovne pojme o glasbi in je znala igrati lažje skladbe. V samostanu se je dobro počutila in je začela misliti na to, da bi za vedno ostala v njem.

Mati je medtem opustila pranje in otvorila kuhinjo. Ker sama ni zmagovala dela, je morala Nina zapustiti samostan. Življenje je bilo za njo nezno. Zdelo se ji je, da bo umrla brez klavirja. Poizvedovala je, kje bi dobila poceni klavir. Naposled je došla za klavir, ki bi ga dobila za petindvajset dolarjev. Mati ni pristala na kupčijo.

V tem času je bil med abonenti tudi natakaz Kazimir Pavlonis. Bil je varčen, ker je sanjal o tem, da bo s prihranki nekoč otvoril lastno točilnico. Njegovo vedenje je bilo neoporečno: hrano je točno plačeval, ni imel slabih navad. Ko je dožal za Ninino željo, se je ponudil, da ji na obročno odplačevanje kupi klavir. Mati je sprejela njegovo ponudbo

in tako se je Ninina želja izpolnila. Kako veselje! A kmalu je prišla tudi bridkost. Kazimir si je začel prilasčati nad deklico, ki je takrat štela petnajst let, neke pravice. Vsiljivo se je smukal okrog nje, nazadnje pa je izjavil, da jo hoče imeti za ženo. Nina se je zgrozila. Dasi bi morala biti hvaležna Kazimiru, ga je vendar sovražila in zaničevala, zlasti od tistega dne, ko jo je nasilno poljubil. Iz ust mu je udarjal duh po tobaku in žganju, ki jo je dušil. Radi matere je sicer bila na videz prijazna nasproti njemu, a na močitev z njim niti ni mislila.

Sicer pa Nina sploh ni mislila na močitev. Prosta je hotela ostati in poučevati glasbo. Denar, ki ga je zaslužila, je skrbno hranila, ker je Kazimiru čimprej hotela vrniti ceno klavirja.

Nina je ravno začela igrati neki poljski narodni ples, ko so se vrata odprla in je Kazimir stopil v sobo s cigaro v ustih. Dekle se ni zmenilo za njegov prihod, marveč je kar naprej igralo. Mož se je vsedel poleg klavirja in molče opazoval Nino, ki se niti za hip ni ozrla vanj.

Kazimir je kadil in zadovoljno bulil v Nino. Misli si je, kako je lepa in sveža pri svojih dvaindvajsetih letih starosti. Prišel jo je med lepote, ki človeka že pri prvem srečanju omamijo, tako da več ne more pozabiti na nje. Bila je vitka, ravne postave, podolgovatega obraza, polnih, rdečih ustnic, velikih, očarljivih oči. Njen pogled je bil nedolžen, smeh ljubezniv. Človeku se je na prvi pogled zdelo, da ima otroka pred seboj, šele čez čas je moral ugo-

gla se na stotine milijonov kilometrov čez pot Saturna. Seveda pa je snov te zvezde, prav tako kakor tudi »Antares«, zelo lahka. Njena gostota je tako majhna, da je zvezda skoro prozorna in se vidi skozi njo. Je pa iz ioniziranega plina, ki je za gotove žarke neprebraden in jih odbija. Opaziti jo je mogoče samo z največjimi daljnogledi. Sedaj zvezdarne poskušajo, da bi jo dobile na infrardeče plošče. Temperatura na tem spremiljevalcu je zelo nizka, 750 stopinj pod ničlo, to je najnižja, ki je bila sploh kdaj merjena. Na površju zvezde »Epsilon Aurigae«, ki je sonce za tega spremiljevalca, pa znaša toplota nad 1000 stopinj.

Inserirajte!